

BIROU DE AVOCAȚI
TURCAN CAZAC

IMPACTUL NOILOR TAXE DE STAT ASUPRA JUSTIȚIABILILOR DIN DOMENIUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

Simpozionul științifico-practic „Lecturi AGEPI”, Construirea viitorului comun cu inovații și creativitate, 25 aprilie 2024

Rodica POPESCU, avocat, mandatar autorizat în PI

Tel: 373 69350809, E-mail: Rodica.Popescu@TurcanLaw.md

CUPRINS

-
- 1.** Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 (în vig. 01 ianuarie 2024)
Principalele novații. Tipuri taxe. Quantum. Scutiri. Ilustrații spețe

 - 2.** Justiția cu plata versus dreptul fundamental la accesul liber
la justiție și dreptul la un proces echitabil

 - 3.** Impactul taxelor asupra justițiabililor, statului. Concluzii

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. 213
din 31-07-2023

taxei de stat

Fișa actului juridic

Denumirea deplină actuală:	LEGE Nr. 213 din 31.07.2023 taxei de stat
Denumirea deplină precedentă	LEGE Nr. 213 din 31.07.2023 taxei de stat
TIPUL: ACT/DOCUMENT	LEGE
Data adoptării	31.07.2023
Data publicării	11.08.2023
Modalitatea de publicare	Publicat : 11.08.2023 în MONITORUL OFICIAL Nr. 306-309 art. 549
Data intrării în vigoare	01.01.2024

LEGE Nr. 73 din 28-03-2024 pentru modificarea Legii taxei de stat nr. 213/2023

Publicat : 18-04-2024 în Monitorul Oficial Nr. 177-180 art. 222 –vigoare din data publicării

<https://www.legis.md/>

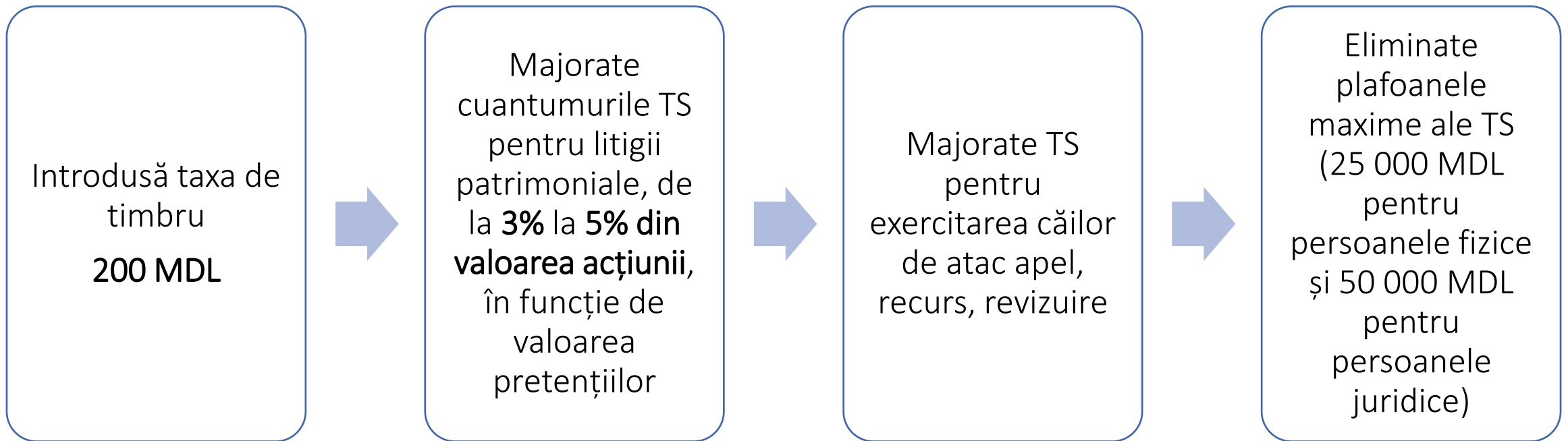
ARGUMENTAREA NOILOR TAXE

Crearea echilibrului între cheltuielile suportate de stat pentru asigurarea unui serviciu public calitativ (acces la justiție) și obligația cetățenilor de a contribui la acoperirea parțială a cheltuielilor pentru serviciul de care beneficiază

sporirea calității actului de justiție, prin diminuarea volumului de muncă al judecătorilor

descurajarea înaintării acțiunilor abuzive

NOVAȚII

TAXA DE TIMBRU (200 MDL). Art.2 Legea 213/2023

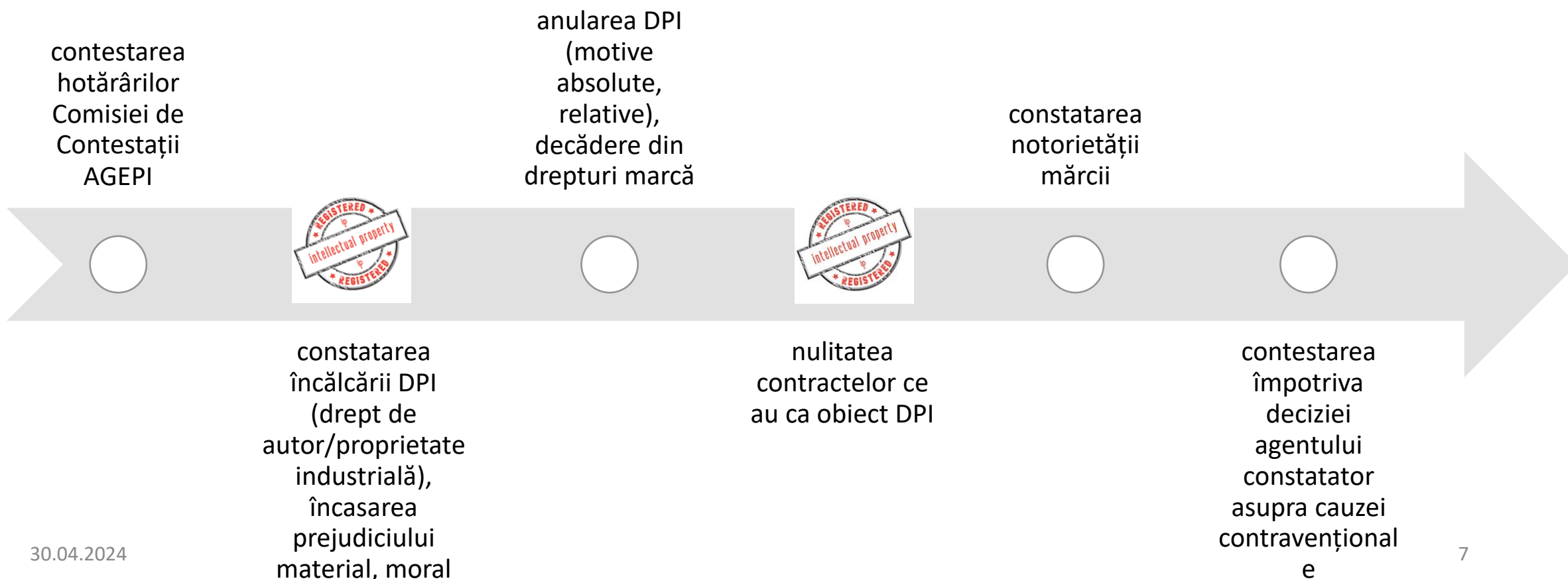
sumă ce se percepe, **o singură dată**, de la PF și PJ **pentru intentarea unui proces civil, de contencios administrativ**, precum și pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale **atât în primă instanță, cât și în căile de atac.**

nu este susceptibilă de **scutire, amânare sau eșalonare**, cu excepțiile prevăzute (autorități publice ș.a.). Taxa de timbru **nu se restituie și nici nu se compensează** din contul părții care a pierdut procesul.

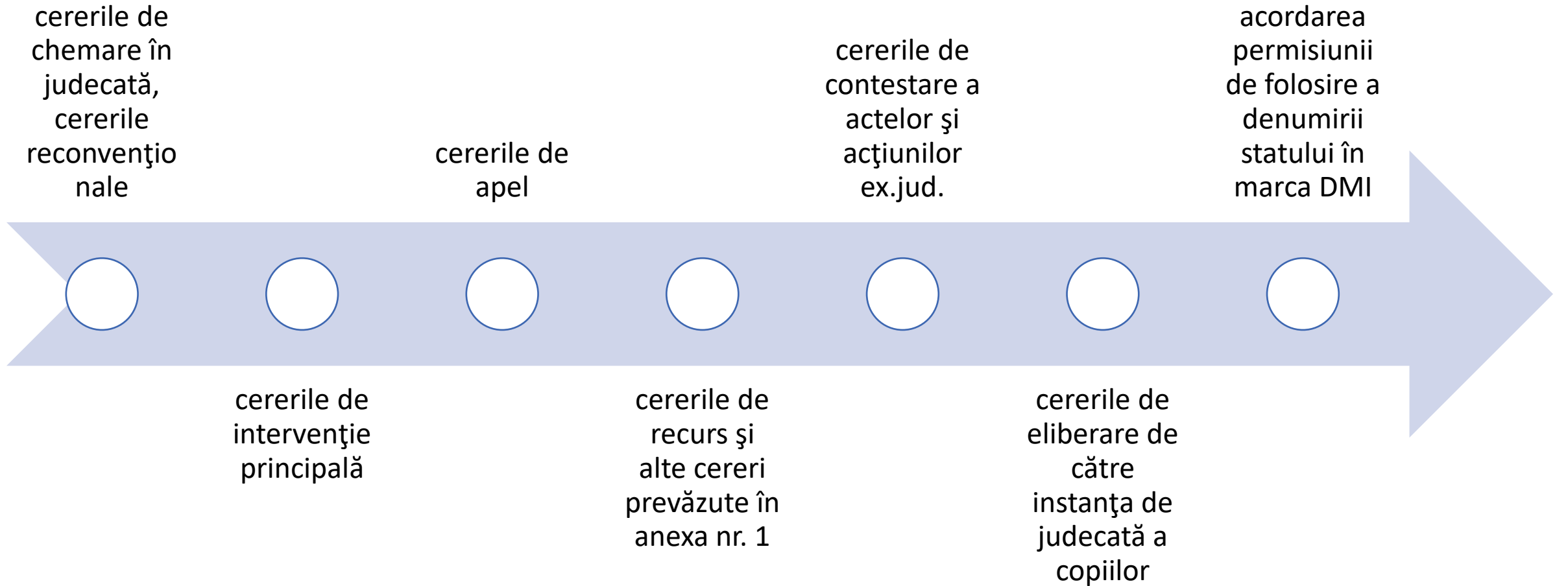
prin derogare de la alin.(1), nu se percepe taxă de timbru de la **autoritățile și instituțiile publice** în acțiunile care au ca **obiect încasarea unor sume de bani la bugetul de stat.**

Taxa de timbru 200 MDL – obligatorie pentru toți reclamantii în litigiile din domeniul PI **atât în primă instanță, cât și în căile de atac**

Scutiți de TT A2 pct.1.10– AGEPI în cazul contestării hotărârilor pr. procedura de înregistrare a OPI; pct. 1.7. – autoritățile publice la înaintarea acțiunilor și contestarea hotărârilor și inclusiv în contencios, indiferent de calitate

TAXA DE STAT. Obiectele impunerii cu TS

CUANTUMUL TAXEI DE STAT_litigii patrimoniale *Anexa 1 pct. 1.1.*

DACĂ VALOAREA ACȚIUNII ESTE

mai mică sau egală cu 5.000 MDL

5.001 – 50.000 MDL

50.001 – 1.500.000 MDL

1.500.001 – 5.000.000 MDL

5.000.001 – 10.000.000 MDL

egală sau mai mare de 10.000.001 MDL

TAXA DE STAT VA FI

5% din valoarea acțiunii, dar nu mai puțin de 150 MDL pentru persoanele fizice și 250 MDL pentru persoanele juridice

250 MDL + 4% din valoarea acțiunii ce depășește 5.001 MDL

2.050 MDL + 3% din valoarea acțiunii ce depășește 50.001 MDL

45.550 MDL + 2% din valoarea acțiunii ce depășește 1.500.001 MDL

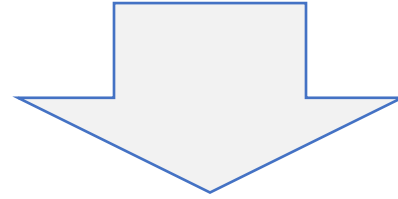
115.550 MDL + 1% din valoarea acțiunii ce depășește 5.000.001 MDL

165.550 MDL + 0,5% din valoarea acțiunii ce depășește 10.000.001 MDL

CUANTUMUL TAXEI DE STAT_litigii *nepatrimoniale Anexa 1 pct. 1.9.*

Pentru cererile de chemare în judecată cu caracter nepatrimonial	250 MDL
---	----------------

Pentru cerințele referitoare la încasarea prejudiciului **moral** și **material** formulate în acțiunile privind protecția PI și în cauzele de contencios administrativ *Anexa 1 pct. 1.12 și 1.15 conform pct. 1.1.*

DACĂ VALOAREA ACȚIUNII ESTE

mai mică sau egală cu 5.000 MDL

5.001 – 50.000 MDL

50.001 – 1.500.000 MDL

1.500.001 – 5.000.000 MDL

5.000.001 – 10.000.000 MDL

egală sau mai mare de 10.000.001 MDL

TAXA DE STAT VA FI

5% din valoarea acțiunii, dar nu mai puțin de 150 MDL pentru persoanele fizice și 250 MDL pentru persoanele juridice

250 MDL + 4% din valoarea acțiunii ce depășește 5.001 MDL

2.050 MDL + 3% din valoarea acțiunii ce depășește 50.001 MDL

45.550 MDL + 2% din valoarea acțiunii ce depășește 1.500.001 MDL

115.550 MDL + 1% din valoarea acțiunii ce depășește 5.000.001 MDL

165.550 MDL + 0,5% din valoarea acțiunii ce depășește 10.000.001 MDL

TAXELE DE STAT pentru exercitarea căilor de atac

Pentru cererile de apel, taxa de stat a fost mărită de la 75% la **85%** din taxa de stat achitată în prima instanță sau din taxa calculată din suma contestată

Pentru cererile de recurs, taxa de stat a fost mărită de la 50% la **70%** din taxa de stat achitată în prima instanță sau din taxa calculată din suma contestată

Pentru cererile de revizuire taxa de stat a fost mărită de la 25% la **55%** din taxa de stat achitată în prima instanță sau din taxa calculată din suma contestată

SCUTIRILE DE TAXA DE STAT ȘI TAXA DE TIMBRU Anexa nr. 2 Legea nr. 213/2023

1. Se scutesc de TS în instanțele de judecată:

1.1. Reclamanții

1.1.11 în acțiuni de contencios administrativ (cu exc. încas. prejudiciu moral material)

1.1.13. În acțiunile privind protecția proprietății intelectuale

1.10. Se scutește de TS și de TT Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală

1.10.1. În cazul contestării hotărârilor și deciziilor privind procedura de înregistrare a obiectelor de proprietate intelectuală

pct. 1.7. –se scutesc de TS și TT autoritățile publice la înaintarea acțiunilor și contestarea hotărârilor și inclusiv în contencios, indiferent de calitate

MODUL DE ACHITARE A TAXEI DE STAT. Art. 6

Rechizite bancare pentru plata taxei de timbru

Beneficiar: Judecătoria Chișinău

IBAN –MD25TRPAAA142310A15232AA

Ministerul Finanțelor -Trezoreria de Stat

BIC: TREZMD2X

Cod fiscal: 1016601000256

Numărul contului bancar pentru achitarea taxei de stat

Beneficiar: Ministerul Finanțelor

Codul IBAN: MD94TRGAAA14222001000000

Codul fiscal: 1006601000037

Prestatorul beneficiar: Ministerul Finanțelor- Trezoreria de Stat

TS se achită **în monedă națională** prin transfer, pe cale electronică sau în numerar. În cazul acțiunilor a căror valoare este indicată în valută străină, TS se achită conform cursului de schimb valutar în vigoare la data plății taxei de stat, stabilit de BNM

TS se varsă la bugetul de stat. Taxa de timbru se achită în contul instanțelor de judecată

Dacă o acțiune conține **cerințe diferite**, taxa de stat **se achită pentru fiecare cerință** în parte.

Dovada achitării TS se face prin **originalul chitanței sau notei de plată**, certificat de instituția financiară care a efectuat operațiunea, cu menționarea destinației plății, sau prin chitanța care confirmă achitarea taxei de stat prin Serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay).

ILUSTRATIE SPEȚĂ. CALCUL TAXE

Reclamantul/titular al mărcii X și Y înaintează în 2024 acțiunea privind constatarea încălcării dreptului exclusiv și solicită încasarea din contul Pârâtului a prejudiciului material 500 000 MDL pentru marca X; 700 000 MDL pentru marca Y și a prejudiciului moral 50 000 MDL pentru marca X și 70 000 MDL pentru marca Y

Taxa de timbru = **200 MDL +**

CERINȚE	CUANTUMUL	TAXA CE URMEAZĂ A FI ACHITATĂ
constatarea încălcării dreptului exclusiv marca X și Y	Scutit -	0 MDL
prejudiciul material 500 000 MDL pentru marca X	2.050 MDL + 3% din v.a.	17 050 MDL
prejudiciul material 700 000 MDL pentru marca Y	2.050 MDL + 3% din v.a.	23 050 MDL
prejudiciului moral 50 000 MDL pentru marca X	250 MDL + 4% din v.a.	2 250 MDL
prejudiciului moral 70 000 MDL pentru marca X	2.050 MDL + 3% din v.a.	4 150 MDL
TOTAL		46 500 MDL

apel 200 MDL+ 85 %, recurs 200 MDL+70%

ILUSTRATIE SPEȚĂ. CALCUL TAXE

- Reclamantul/solicitant al desenului industrial G înaintează în februarie 2024 acțiunea în contestare și obligare a AGEPI să anuleze actul administrativ individual defavorabil și să emită actul administrativ favorabil de înregistrare a DMI G.

Taxa de timbru – **200 MDL**

Taxa da stat – **250 MDL** – acțiuni cu caracter nepatrimonial

Exact aceeași acțiune înaintată după 18 aprilie 2024 – reclamantul va achita doar taxa de timbru 200 MDL, fiind scutit de taxa de stat –*modif. Legea 73/28.03.2024 în vigoare din 18 aprilie 2024*

Justiția cu plata vs dreptul fundamental la accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil.

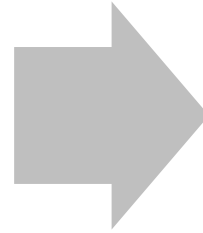

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.canol.fr>

„Taxele ar trebui impuse in concordanta cu capacitatea de a le plăti”
Franklin D. Roosevelt

Justiția calitativă nu trebuie să fie gratuită, respectiv cheltuielile statului ce țin de întreținerea instanțelor judecătorești pot fi acoperite parțial din plata de către justițiabili a anumitor taxe.

Totuși, impunerea cu taxe exorbitante care nu corelează cu capacitatea cetățeanului justițiabil de a le achita vin ca o limitare care restricționează dreptul *fundamental* al cetățeanului la accesul liber la justiție, făcând imposibilă sau extrem de dificilă exercitarea acestuia.

- Ce presupune accesul liber la justiție și oare impunerea unor taxe noi și creșterea simțitoare a celorlalte nu îngrădește apriori dreptul justițiabilului la accesul liber la justiție și intrinsec dreptul la un proces echitabil?

✓ „Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție”, art. 20 Constituție

✓ în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului și că restrângerea unei legi trebuie să aibă **un scop legitim**, să fie necesară într-o societate democratică și proporțională cu situația care a determinat-o și care nu poate atinge existența dreptului sau a libertății, art. 54 Constituție

✓ Dreptul de acces la justiție și acces la un tribunal, garantat de Constituție, trebuie să fie unul **efectiv, astfel încât justițiabilul să beneficieze de o posibilitate certă de a contesta un act care constituie o ingerință în exercitarea drepturilor.**

✓ Dreptul de acces la un tribunal include nu doar dreptul de a iniția o acțiune, ci și dreptul la soluționarea cauzei de către un tribunal competent să se pronunțe asupra tuturor aspectelor de fapt și de drept (Parohia GrecoCatolică Lupeni și alții v. România [MC], 29 noiembrie 2016, § 86).

IMPACTUL NOILOR TAXE ASUPRA JUSTIȚIABILILOR

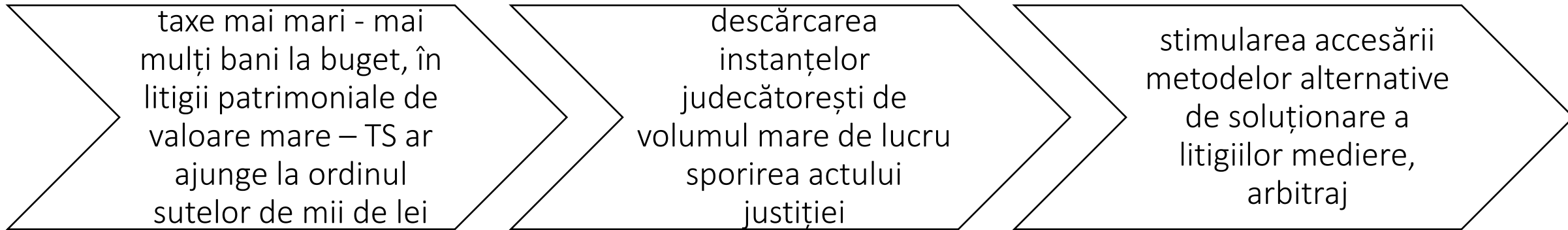
Justițiabilii achită
taxe mai mari
pentru actul justiției

Restricționarea
dreptului la accesul
liber la justiție

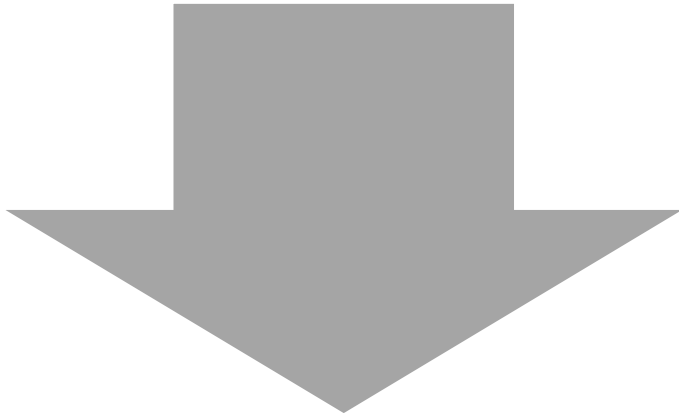
Descurajarea
justițiabilului de a se
adresa în instanțe
pentru revendicarea
drepturilor încălcate

diminuarea din garanțiile
dreptului la un proces
echitabil, în special a accesului
liber la justiție oricărei
persoane, în special, a
grupurilor vulnerabile și a celor
cu resurse financiare limitate.

Impactul noilor taxe asupra statului

În loc de concluzii

Majorarea taxelor de stat/introducerea taxelor noi este un subiect foarte sensibil, motiv pentru care orice intervenție în acest sens trebuie să fie bine analizată și fundamentată

Accesul liber la justiție este un drept fundamental, dar nu și absolut, astfel, acesta poate implica limitări, precum ar fi condiționalitatea achitării anumitor taxe. Este important însă ca aceste limitări să fie rezonabile și proporționale scopului urmărit. Ele nicidecum nu trebuie să restricționeze dreptul *per se* al cetățeanului la accesul liber la justiție, și la un proces echitabil făcând imposibilă sau extrem de dificilă exercitarea acestuia.

Vă mulțumesc pentru atenție

Întrebări?

Rodica POPESCU, avocat, mandatar autorizat în PI

Tel: 373 69350809, E-mail: Rodica.Popescu@TurcanLaw.md